

FÅGLAR

I ÖSTRA
SMÅLAND

nr 3/22

Innehåll 3/2022

Ledare: Jan Karlsson

Spectare aves necesse est 67

Övrigt:

Jan Karlsson: Nygammalt fågeltorn vid Järnudda 68

Kenneth Rosén: Hur det levande upplevs som fullt 71

Ronny Johansson: Kalmar sätter nytt rekord i Allhelgonarallyt i Småland 76

Magnus Kasselstrand: Resultat Tjust Fågelklubb Smålandsrallyt 2022 78

Åke Nilsson: OBF satte nytt klubbrekord i Smålandsrallyt 5-6 november 79

Kenneth Rosén: Förväntan inför en helg 82

Ulf Edberg: Smålandstävlingen i Allhelgonahelgen 86

Gissa fågeln! 87

Framsida: Sävspärv

Foto: Lena Carlsson

Baksida: Vitkindad gås

Foto: Åke Nilsson

Fåglar i östra Småland

årg 34 * 2022

Utgiven av Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF)

Redaktör och ansvarig utgivare:

Ansvarig för **adressändringar**

Åke Nilsson, Stenåldersvägen 26, 572 40

Oskarshamn, tel. 0704614938.

e-post: nilsson.ake@hotmail.com

Tidskriften utkommer med tre nummer per år. Två av numren är helt digitala. Medlemmar i SOF (Sveriges Ornitologiska Förening, Birdlife Sverige) bosatta i östra Småland, är automatiskt anslutna till ÖSOF. För att erhålla tidskriften betalas kr 150:- på bankgiro **5174-0983**. Medlem som inte är Birdlife-ansluten kan bli medlem och få tidskriften genom att betala 150 kr. Medlemmar utanför Sverige betalar 250 kr. Prenumerationspriset för bibliotek och institutioner är 150 kr.

ÖSOF är en regionalförening till Birdlife Sverige. Föreningens syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan inom fastlandsdelen av Kalmar län.

ÖSOF:s styrelse:

Ordförande: Åke Nilsson

Kassör: Lars-Olof Eriksson, Spannlandsgatan 4D, 703 46 Örebro, tel. 0768420792

Övriga styrelseledamöter: Ulf Edberg Nybro, Torgny Berntsson Emmaboda, Jan Ottosson Kalmar, Jan Karlsson Hultsfred, Jan Brenander Oskarshamn, Magnus Lanner vice ordf, Västervik, Larsgunnar Nilsson Västervik.

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Rapportmottagare: Calle Ljungberg, Södra Långg. 27A, 570 82 Målilla, 070-660 33 93

Övriga ledamöter: Christer Håkansson, Leon Axelsson Widén, Hans Bohlin, Åke Nilsson, Henric Jennersjö, Peter Sieurin och Mathias Salomonsson.

Hemsida:

<http://www.birdlife.se/start-1.0.5493.1/>

Ledare

Spectare aves necesse est

Att skåda fåglar är nödvändigt.

Många av oss som tittar på fåglar har gjort det sedan barnsben och klarar inte någon längre stund utan en fågel på näthinnan. Sedan må det vara att bara slänga en kort glimt ut genom köksfönstret på fågelmatningen där det för stunden bara finns någon talgoxe. Detta kan dock räcka i många fall för att dämpa abstinensen. Men det fungerar inte i det långa loppet. Till slut måste man bara komma ut och dra iväg till någon bättre lokal. Många har det bra förspänt med hyggliga lokaler inom några kilometer medan andra får åka längre. Många använder sig också av krysslister i olika former. Det kan vara livskrysslister för kommunen, länet, landet och världen. Sedan ska det räknas årskryss på dessa listor och kanske man kryssar månadsvis också. Många listor kan det bli. Detta med att samla kryss kan ibland urarta då det bara gäller att få ett kryss denna månad, detta året eller för livet, vilket medför att man far land och rike runt bara för ett kryss. Själv har jag nästan helt slutat upp med att räkna kryss. Jag har bara lite koll på livskrysslistan i Sverige och tomtkryss hemma i Hultsfred. Men nu ska jag inte säga att jag helt slutat. Det händer då och då, kanske vartannat eller vart tredje år att man drar på någon raritet. Men då är vi flera som samåker och gör det till en trevlig utflykt. Senast var vi på Vargön och kollade på rubinnäktergalen.

I stället för att jaga kryss har jag sedan tio till tolv år sedan börjat ”göra nytta”. Med det vill jag mena att jag utövar min hobby på ett sätt som kommer samhället till nytta. Varje vinter runt nyåret går jag en så kallad vinterpunktrutt och räknar fåglar. Under våren kör jag en nattpunktrutt i mars, april och juni. I maj går jag ett par standardrutter. Utöver detta håller jag även koll på havsörn och berguv runt Hultsfred. När man på högsommaren har utfört allt detta känner man en viss tillfredsställelse och kan slappna av och skåda fågel med gott samvete.

Nu menar jag inte att alla skådare ska få dåligt samvete bara för att dom inte gör några inventeringar. Även det vardagliga skådandet och rapporteringen till artportalen är viktigt för att kunna se trender i fågelpopulationerna.

Det viktiga är ändå att man trivs och mår bra med det man gör.

Jan Karlsson

Fågelklubben Hultsfred

Nygammalt fågeltorn vid Järnudda

I början av 1970-talet var det några unga fågelskådare som närde en dröm om ett fågeltorn vid Hulingen. Den perfekta platsen var redan utsedd, men hur skulle det gå till att bygga ett torn. En udde knappt en kilometer söder om byn Järnudda ansågs perfekt. Här hade man översikt, dels över den södra delen av Hulingen och dels över en buktformad vik som fick namnet Vassviken. Vikens rätta namn är egentligen Lönnekullaviken men det var det ingen som visste då. Så gick det några år. En förening bildades. Den fick först namnet

Hultsfreds ornitologiska förening, men då inriktningen inte bara var fåglar omvandlades den till Hultsfreds fältbiologer. Nu fanns det en massa folk, både unga och lite äldre som kunde hjälpas åt med bygget. En teckningslärare gjorde ritningar och en televerksanställd fixade stolpar. På ett litet mindre lokalt sågverk sågades plank. Snart var det ett tiotal energiska fältbiologer som hamrade och sågade och en vacker vårdag 1977 kunde så tornet invigas med pompa och ståt. Televerkaren som varit byggmästare fick äran att klippa det blågula bandet. Kommunalförbunden var på plats och lovprisade ungdomarnas stora engagemang. Den lokala Rotary-

Ursprungstornet bestod av tre våningar med ett litet hus längst ner.
Foto: Jan Karlsson

föreningen skänkte en tubkikare.

Tornet var ca.10 meter högt och hade tre olika plattformar på varierande höjd. Nästan direkt påbörjades arbetet med att bygga ett litet hus på den nedre plattformen. Det fick isolerade väggar och en litet vedeldad kamin installerades. Det höll på att gå riktigt illa när det hela skulle invigas. Huset var fyllt med folk som ville se när man tände upp i kaminen. Det tog sig riktigt bra, både i kaminen och i väggen där rök-
gången gick ut. Som tur var så var det inte långt till vatten att släcka med. Folk fyllde kaffemuggar, flaskor och allt vad de kunde få fatt i för att släcka elden. Orsaken till det hela var att avståndet från röret till trä varit för litet.

En ny konstruktion med plåt sattes dit och efter det gick det bra att elda i kaminen.

I början användes huset flitigt för övernattning men så småningom kom det att utnyttjas allt mer sällan. Fältbiologerna blev färre och färre då många flyttade för studier och jobb. Till slut lades föreningen ner och tornet övertogs av naturskyddsföreningen. Åren gick och utan något nämnvärt underhåll började ett visst förfall märkas. I början av 2000-talet bildades så en ny fågelklubb som övertog tornet. Direkt kom tankar om en renovering av tornet upp. Man började titta över vad som måste göras. Till att börja med tänkte man bara byta ut en del plankor här och där.

Det nyrenoverade tornet börjar bli färdigt. Invigning skedde på fågelskådningens dag 2008. Foto: Jan Karlsson

Men ju mer som plockades bort desto mer tycktes behöva bytas ut. Och när man började på huset så visade det sig att det var i så pass dåligt skick att inget gick att behålla. Till slut togs ett beslut att det mesta skulle bytas ut. Man beslutade även att ta bort den översta plattformen. Höjden blev nu ca. 6 meter. Våren 2007 gjordes det sista rivningsjobbet. Under sensommaren påbörjades arbetet med att byta ut det bärande regelverket. Nya regler lades dit, och nytt golv spikades dit samtidigt som det gamla togs bort. Trapporna som förut varit smala och branta gjordes om. Ett nytt torn tog form. Arbetet avstannade inför vintern, men till våren skall det sista göras färdigt inför planerad nyinvigning på fågelskådningens dag.

Tornet är nu ett populärt utflyktsmål såväl för både fågelskådare som ”vanligt folk”. I vassarna inne i viken häckar bl.a. brun kärrhök, sångsvan och rördrom. Har man tur kan man också få se en havsörn dra förbi. På sensommar-höst brukar skäggmesar rasta i vassarna och det händer att de dyker upp precis nedanför tornet. En

annan gäst är utter som kan passera i strandkanten framför tornet när den är ute och patrullerar sitt revir.

På senare år brukar det även dyka upp ägretthägrar under hösten. Som mest besöktes viken av 12 ex i september 2022 och i slutet av oktober var det fortfarande 7 ex kvar.

Hur hittar man till fågeltornet?

Från Hultsfred och Östra Långgatan tar man av mot Basebo, ut förbi hembygdsparken. Efter någon kilometer är det skyltat Järnudda. När man kommer fram till byn Järnudda kör man igenom byn och hittar där vägen slutar en parkering till vänster. Härifrån är det en promenad på ca 1 km. söderut utefter Hulingens strand.

SWEREF 99 TM
N 6368636, E 552444
WGS84
57°27'26.5"N 15°52'26.7"E

Välkommen.

Jan Karlsson
Fågelklubben Hultsfred

Ägretthäger är inte en helt ovanlig syn på hösten. Foto: Lena Carlsson

Hur det levande upplevs som fult...

Det är en förmiddag i maj 2021 och diset ligger lite lätt över sjön Hulingen vid Hultsfred. Den dagliga promenaden ner till sjön bjuder nästan alltid på överraskningar bland fåglar och naturen i stort och smått. Sävsparvens lite trevande ramsa från vassen, vattenral-lens grymtningar eller kungsfiskarens skarpa vissling från strandkanten.

Allt andas nystart med skir grönska, blommande kabbeleka och en tung fuktig doft från naturreservatet Alkärrret vid strandpromenaden. Närheten till naturen är slående här ner vid sjön. Från badplatsen i norr ner till Björkudd i söder sträcker sig strandpromenaden

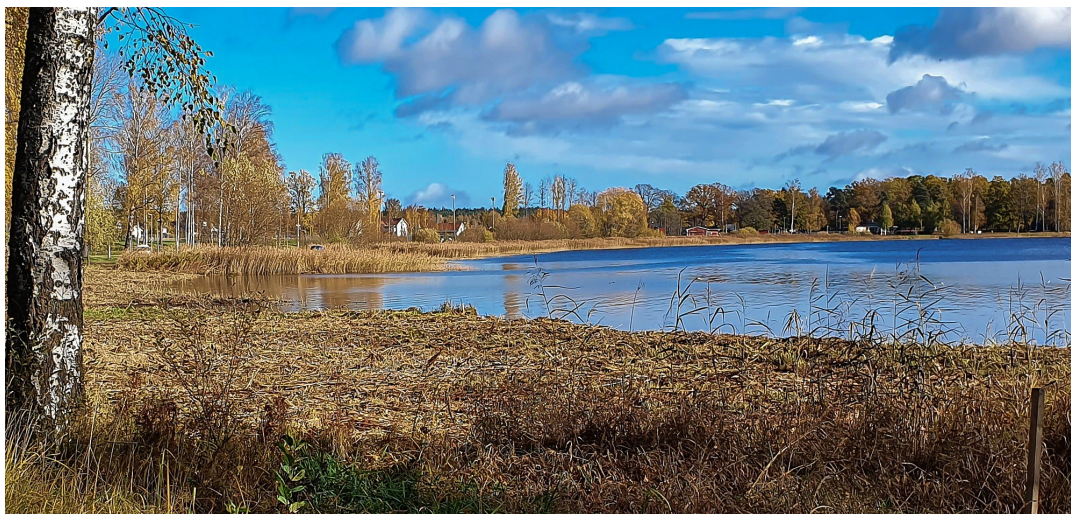
och bjuder på sumpskog, barrskog, vassbälten, gröna gräsmattor, bäckar, bryggor och sittplatser där man kan njuta av utsikten mot sjön.

Många har attackerna varit på naturen just i denna del nära tätorten. Naturreservatet Alkärrret har fått utstå ett antal angrepp där man bl.a. haft planer på att ta ner allt och så in allt med gräs. Det senaste var i november 2012 då en motion kom från KD där man beskrev området ”skräpigt till sin natur” och på fullt alvar föreslog att hela naturreservatet skulle flyttas till ett annat ställe! Nu blev det inte så då det föll på sin egen dumhet och brist på kunskap.

Jag får denna förmiddag reda på att man planerar att röja vassen i norra Hu-

En taltrast med föda åt sina ungar. Foto: Lena Carlsson

Vasslätter utan kommunikation kan gå helt åt skogen... Foto: Lena Carlsson

lingen. Många har klagat på att man inte ser sjön och att det inte ”ser trevligt ut”. Jag känner i denna stund att det aldrig tar slut, människans strävan att omvandla natur till något som mer liknar någon illustration ur ett arkitekturprogram. Vid ett första möte tittar vi lite på de kartor som tagits fram och jag föreslår att vassen kan öppnas upp på ett par ställen just där soffor är placerade. Ett möte strax innan arbetet ska börja blir utlovat till hösten 2021.

Sommaren går och hösten är i stort sett över. En regnig kväll sent i oktober meddelar en bekymrad person att ”de har snart huggit ner all vass vid strandpromenaden”. Ett antal telefonsamtal senare med de ansvariga utlovas ett möte tidigt nästa morgon vid sjön. Att jag var upprörd när jag gick till sängs är inte ens förnamnet.

Tidigt nästa morgon i regnet dyker den ansvariga upp med några andra bl.a. den som kör vasslättermaskinen. Han förklarar att det utlovade mötet med fågelklubben måste ”hamnat mellan stolarna” och att han nu följer Länsstyrelsens riktlinjer. Mer än halva stranden i norr är redan renrakad och planerna är att lämna ett par mycket små rutor med vass. Att försöka förklara det värdefulla i miljön och att flera arter har den som sitt livsrum var meningslöst.

Då jag förklarade att sävsparven dessutom är rödlistad. Dessutom skulle all sälj också bort då de skymmer utsikten för de som vill se sjön. Jag får reda på att vi måste ”kompromissa” och svarar att det hela är befängt då nästan hela området redan är borta. Jag får till att de måste spara sälj och utöka de spa-

Vassen vid Hulingen kan vara vacker och artrik. Foto: Lena Carlsson

rade områdena till nästa år. Sälgen räddas bara de ”ansas så de ser snygga och fina ut”! Vasslåttern fortsätter i några dagar och genom samtal med maskinföraren räddas flera sälgar vid Hagadalsbäckens utlopp.

Fågelklubben Hultsfred och Naturskyddsföreningen ger skarp kritik till de ansvariga i en skrivelse till Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK), kommunchefen Hultsfreds kommun, kommunalråd Hultsfreds kommun samt kommunstyrelsen,

Hultsfreds kommun. Vi påminner om kommunens miljöpolicy och citerar Kommunens hemsida ”Vi ses och hörs i en hållbar framtid”.

Debatten går hög i media där de som vill ha bort vassen återigen kommer med argumentet att man vill se sjön. Vi påtalar att man redan kan se sjön på långa sträckor. I begreppet ”se sjön” menas att man inte vill se någon växtlighet alls vid stranden förutom välklippt gräs. Samma gräs som lockar grågäss med ungar som samma perso-

ner också klagar över. Det finns även de som uttrycker sin glädje över det naturnära området.

Vi fick inget svar från de ansvariga på den första skrivelsen så vi går återigen ut med en ny skrivelse där vi kräver svar. Samtidigt framför en medlem i fågelklubben sina synpunkter under en frågestund på kommunfullmäktige där några höll med om vår kritik av hur det hela sköts. Från kommunalrådet kom dock svaret att han inte var orolig för sävsparven. Det finns så mycket vass på annat håll.

Fiskeklubben i Hultsfred framförde också mycket skarp kritik då flera lekplatser för fler arter hade förstörts och man hade renrakat bort all vass där fiskeklubben har sin brygga.

Vintern övergick i vår 2022 och sången från de sävsparvar som tidigare haft revir längs den norra sträckan av strandpromenaden hördes inte längre. De var borta. Ett par i skydd av naturreservatet Alkärret fanns kvar.

Hösten kom och det var åter dags för vasslätter. Kritiken från förra året hade grott, spirat och växt till självkritik från

Vattenrallen tackar för att det blir lite vass kvar. *Foto: Lena Carlsson*

En skarp vissling från en kungsfiskare kommer förhoppningsvis höras under lång tid framöver i Hulingen. Foto: Lena Carlsson

de ansvariga. Naturligtvis inte i klarspråk men genom att kalla till ett nytt möte inför den stundande vasslåttern så var det tydligt. Ett betydligt trevligare och konstruktivt möte blev av vid strandpromenaden där våra tidigare synpunkter togs upp.

Efter ett par veckor kom svaret att kommande vasslätter skulle ske efter vårt förslag. Ett förslag där förhoppningsvis sävsparvar, vattenrallar, rörsångare kan leva och människor kan njuta av livets mångfald och dessutom se sjön. Vi hoppas att sävsparven kom-

mer tillbaka nästa år och att det kan komma upp informationsskyltar om det liv som finns i vassen och sjön.

Att ändra på vårt synsätt gentemot naturen är en process. Man får hela tiden visa på att det fula är inte alkärr, vass eller någon annan naturlig miljö. Det riktigt fula och tråkiga är däremot sterila gröna gräsmattor utan fjärilar och andra insekter där robotgräsklippare rullar på natt och dag.

Kenneth Rosén

Kalmar sätter nytt rekord i Allhelgonarallyt i Småland

Ronny Johansson

Alla tidigare rekord pulvriserades av Kalmar OF i årets upplaga av Allhelgonarallyt i Småland 5-6 nov. Kalmar vinner på 131 arter vilket är hela 5 arter bättre (!) än tidigare rekord från 2020, där årets varma vädret bidrog med arter i Kalmar som strandskata, storspov, gluttsnäppa och dvärgmås. Starka resultat även av Oskarshamnsbygdens på 123 arter, med bl a bredstjärtad labb, tretåig mås och bändelkorsnäbb samt utanför resultatet en obestämd blek/tornseglare, samt av Tjust FK på 120 arter med bl a mandarinand och skärnsnäppa. Vitgumpad buskskvätta hittades i Torsås (foto Oscar Jönsson), fjällgås i Växjö, silltrut i Jönköping och på Högländet, samt att nästan alla lag hade ägretthäger. Sammantaget var hela 365 skådare ute i fält och så här ser resultatet ut:

1. Kalmar OF 131 arter (25 medl)

Lasse G Petersson är otroligt nöjd över årets rekordsiffra, inkluderande arter som strandskata, storspov, gluttsnäppa, tretåig mås, dvärgmås, tobisgrissla, ägretthäger, lappspurv.

2. Oskarshamnsbygdens FK 123 (25)

Hans Bohlin gläds åt resultatet med bl.a. smålom, svarthakedopping, ägretthäger, kustpipare, skärnsnäppa, bredstjärtad labb, tretåig mås, tobisgrissla, gransångare, bändelkorsnäbb, (samt en obest. torn/blek tornseglare).

3. Tjust Fågelklubb 120 (27)

Magnus Kasselstrand rapporterar att årets resultat blev 120 arter med 27 deltagande rapportörer. Bland arterna kan

nämnas mandarinand, tretåig mås, skärnsnäppa och sillgrissla.

4. Växjö 114 (30)

Näst bästa resultatet någonsin i Växjö där Thomas Hultquist höll i sammanställningen med bl a fjällgås, skedand, brushane, sädesärla, lappspurv.

5. Jönköpings FK 109 (25)

PE Svahn rapporterar för Jönköpings fågelklubb att 109 arter räknades in under helgen av 30 skådare. Arter var bl a bergand, järpe, gråhakedopping, silltrut, smålom, gransångare, svart-hätta.

6. Ljungby 107 (21)

Roger Karlsson rapporterar om smålom, smådopping, ägretthäger, kungsörn, dvärgbeckasin, trädlärka, sädesärla.

7. Västbo FK 104 (16)

Erik Larsson rapporterar att Västbo lyckades få in 104 arter. Den mest intressanta var en dvärgmås som sträckte söderut vid Draven på lördagen och den var ny för artrallyt. Vi missade dock t ex kungsörn, järpe, sothöna, trana, berguv, mindre hackspett, försärla, nötkråka. Vädret var ju bra på lördagen, men på söndagen var det jobbigt med mestadels regn. 16 personer lämnade rapporter.

8. Torsås 102 (6)

Oscar Jönsson & co gör ett fantastiskt resultat på 102 arter med bl a gravand, smådopping, ägretthäger, berguv, vitgumpad buskskvätta.

9. Tingsryd 99 (22)

Tingsryds Fågelklubb satte nytt rekord på 99 arter meddelar Anders Borgehed. Även antalet skådare var rekordhögt med 33 personer och bland arterna hittar vi bl a mandarinand, fiskgjuse, dvärgmås, trana och brushane.

10. Aneby, Eksjö & Tranås 97 (29)

Mats Thorin summerar insatserna på Högländet och konstaterar att få rapporter inkommit från Tranås men att 29 skådare ändå får ihop 97 arter. Bland de mer rara arterna märks ägretthäger och atlantsilltrut, och några sena obsar var sädesärta och trana.

11. Hultsfred 94 (13)

Calle Ljungberg inkommer med Hultsfreds lista, där de fick ihop 94 arter. Roligast var väl ägretthäger, svärta, spetsbergsgås, prutgås och stenfalk, skriver Calle. Tråkiga missar var kanadagås, mindre sångsvan och sparvuggla.

12. Värnamo FK 93 (10)

Mats Johansson höll ihop artlistan i Värnamo som slutade på 93 arter, där bl a smådopping, ägretthäger, kungsörn, trana, trädlärika, svarthätta, nötkråka

13. Skillingaryd/Vaggeryd 83 (20)

Hans Boberg har noteringar på totalt 83 fågelarter inom Skillingaryd/Vaggeryds kommun. Resultatet innebar att vi prickade vårt medelvärde från alla tidigare rallyn. Det känns som en helt okej arbetsinsats. Vädermässigt en helg med dimmig lördag och en regnig söndag, vilket inte gav några nedfall och sträcket var mycket sparsamt! Smådopping, kungsörn, berguv, svart rödstjärt, snösparv.

14. Uppvidinge FK 81 (21)

Rolf Lilja rapporterar från Uppvidinge kommun om bl a prutgås, svärta, järpe, smådopping, kungsörn, svart rödstjärt, lappsparv.

15. Vetlanda OK 78 (23)

Vetlanda OK slog rekord i antal deltagare och noterade bl a järpe, ägretthäger, röd glada, vattenrall, större kors-

näbb.

16. Nybro/Emmaboda 77 (15)

Ulf Edberg meddelar att man missade ägretthäger trots tips om att den setts i området. Arter som landade in på listan var järpe, gransångare, svart rödstjärt och snösparv.

17. Nässjö 73 (13)

Janne Petersson rapporterar från Nässjö om en magrare artlista än tidigare år. Vädret var emot oss med blåst och regn under söndagen och endast 13 skådare deltog under helgen. Udda arter var järpe, dvärgmåsa och ägretthäger.

18. Markaryd FK 58 (16)

L-E Andreasson noterar ägretthäger som ny rallyart i Markaryd och dessutom noterades kungsfiskare och svart-hätta.

19. Alvesta FK 57 (8)

Per-Stefan Hallberg summerar bl a ägretthäger och dvärgmåsa från Artportalen.

Nästa år kör vi igen!

Ronny Johansson

OBS! Bändelkorsnäbben som står på listan för OBF är inte rätt. Antalet arter stämmer i alla fall.

Åke Nilsson, red. FiöSm

Resultat Tjust Fågelklubb Smålandsrallyt 2022

Det blev på många sätt en mycket lyckad insats för Tjust Fågelklubb i årets arttävling. Vi slutade på 120 arter och antalet rapportörer var 27. Vi är helt nöjda med vårt resultat och kan bara gratulera Kalmar, som lyckades ”få in” 131 arter. Fantastiskt så här i november även om det milda vädret bidrog till många klubbars höga noteringar! Det är klart att några arter, som t ex brunand, blå kärrhök, kungsörn, nötkråka, dvärgbeckasin och större korsnäbb, hade varit möjliga, men någon riktig ”skammis” hade vi inte.

En särskilt imponerande insats gjordes på lördagen av Mats och Mathias, som

i regn och blåst gav sig ut till Storkläppen. Artlistan där var imponerande med bl a **svarthakedopping, dvärgmåås, tretåig måås, sillgrissla, tordmule, tobisgrissla, skärsnäppa, taltrast, vinterhämling och snösparv**. Utan denna heroiska insats hade resultatet varit 7-8 arter sämre.

Vi som var kvar på land fick nöja oss med **mindre sångsvan** (Rainer), **mandarinand** (Bo), **stenfalk** (Mathias, på söndagen), **järpe** (Mariann), **tjäder och orre** (Greger), **berguv** (Larsgunnar), **hornuggla** (Kent) , **sparvuggla** (undertecknad), **kungsfiskare** (Kajsa, Björn) och **svart rödstjärt** (Göran, Michael).

Magnus Kasselstrand

Kricka var en av alla arter på Tjust Fågelklubbs artlista. Foto: Kajsa Sjöblom

OBF satte nytt klubbrekord i Smålandsrallyt 5-6 november 2022

”Gräsand 3 ex Ödängla hamn. Nu kör vi!” Det var det glada tillropet på Band från Joakim Holm och Oscar Nordahl i Mönsterås på väg mot Svartingsskär kl. 06.32 på lördagsmorgonen. Nog blev det köra av. Rapporterna kom in i en strid ström på Band och man började ana att det här skulle kunna bli rekord-notering.

Jocke och Oscar levererade arter på löpande band trots duggregn. Vinden var ändå den rätta och ute vid kusten är vindriktningen det mest avgörande. Första ”riktiga” utropet från de båda blev; dvärgbeckasin 1, enkelbeckasin 1, järnsparv 1, snösparv 12, skäggdopping 1, prutgås 1, ob calidrisvadare 1 str. Svartingsskär kl.7.50. Från fastlandet kom en rapport också kl. 7.50 från Elisabeth Shahin Widmark med svartmes, tofsmes och domherre. Nu var rallyt igång på riktigt.

För min egen del var uppdraget som vanligt att skåda på Furön. Morgonen började med avlyssning av ugglor i

Virbo i mörkret, men det var helt tyst. Jag styrde ut båten på fjärden i skummet med lanternor påslagna och dagens första art blev en knölsvan. Ute på Furön öste det in arter. Min första rapport för dagen kl. 8.04 blev; kricka, bläsand, sjöorre, ejder, gråhakedopping, kanadagås, grönsiska, skärpip-lärka, taltrast, steglits, gärdsmyg och 2 enkelbeckasin. Linda Sjöbeck mötte upp med snatterand, vigg och knipa 8.07 och Karin Oknemark svarade med havsörn och spillkråka samma klockslag. På Furön såg jag lite senare bl.a. tobisgrissla, smålom, vitkindad gås m.m. Linda Sjöbeck rapporterade gråhäger och talltita 8.55. Från Leon Axelsson Widén, Hans Bohlin och Tanya Rasmussen kom rapporter om kungsfiskare, vattenrall, turkduva m.m. kl. 9.00. Bobbo Karlsson rapporterade bergand från Pataholmsviken och lite senare även gröngöling.

Jocke och Oscar rapporterade ytterligare några nya arter 9.33; vinterhämping 20, sädgås 6, tordmule 1, tofsvipa 6. 9.40 var jag ”tvungen” att rapportera två uttrar som underhöll under en tim-

Utterunderhållning på Furön under lördagsförmiddagen. Foto: Åke Nilsson

mes tid ute på Furön. Lite senare på förmiddagen lurade de iväg mig för de lät som en obestämbar tätting. Bohlin rapporterade rödvinge från Mudden i Mönsterås 9.42. Johan Forsman svarade med entita, sidensvans och rödvinge 9.57. Robert Rapakko fick syn på en sparvhök som tog en förmiddagsfika vid fågelmataren 10.18. Christer Håkansson hade större korsnäbb i Möckhult 10.25. Jocke och Oscar fortsatte kl. 10.28 med sånglärka 1 och ljunpipare 3. Per Gullstrand skriver flera arter på Band bl.a. björktrast, sparvhök, sångsvan och st. hackspett 10.34. Samtidigt kommer Urban Rundström med sin första rapport från Idhultesjön med flera orrar.

På Furön kom nu dagens tyngsta art. En bredstjärtad labb kommer in från norr strax efter 10.30 och lägger sig i vattnet och äter på något en bit ut från Furön. Det är en juvenil fågel. Upp med telefonen för att förvarna Jocke och Oscar att hålla sig beredda. När det är klart och jag tittar i tuben igen är den borta. En stund senare dyker tre skär-snäppor upp och en gransångare hoppar runt bland enbuskarna och lockar för fullt. Urban rapporterar morkulla från Idhultesjön 11.03. Det innebär 85 arter enligt Sture och Leon. På Furön fortsätter arterna att trilla in tack vare perfekt vind från sydost. Sträcket pågår under hela dagen med en hel del vitkindade men även stora flockar med Anser som säd- och bläsgås. Vid 11.32 kommer en liten flock med simänder där 2 stjärtänder är med bland krickor och bläsänder. 11.40 dyker en vit flygande

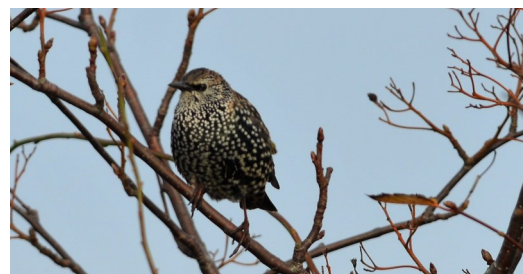
”snöboll” upp långt uppe i norr på väg mot söder över havet halvvägs ut till Blå Jungfrun - ägretthäger. Vid 12-tiden är antalet arter uppe på 92 enligt Leon. 10 minuter efter att det rapporterats in, flyger en kustpipare förbi precis framför mig ute på Furön vilket gav 93.

Kustpipare på Furön.

Foto: Åke Nilsson

Några minuter senare kommer art 94 från Juha Savolainen med svart rödstjärt från Scania. Janne och Annelie Brenander rapporterar röd glada från Högsby. Strax efter 12.30 börjar jag

Stare på Furön. Foto: Åke Nilsson

röra mig tillbaka mot båten och hittar en ensam stare.

Sture Ljungblom och Leon rapporterar bergfink från Forsafälten och Elisabeth strömstare från Karlshammar. Bohlin, Tanya och Liselott Urbo kontrar med

varfågel och mindre sångsvan vid Torpdammen i Mönsterås 13.14. Några minuter senare blir det ormvråk från Linda i Ruda och ängsbiplärka från Jocke och Oscar. Duvhök vid Torpdammen 13.40 ökar på antalet arter till 106. Elisabeth hittar mindre korsnäbb 13.52. Bohlin, Tanya och Liselott svarar med nötkråka på Sylten 14.22.

Jocke och Oscar är fortfarande heta ute på Svartingsskär och rapporterar sträckande tretåig mås en juv. och en förmodad ad. 14.23. 10 minuter senare har de en blå kärrhök str. syd. Leon rapporterar en smådopping från Gunnarsö stugby 14.55 och Johan svarthättia på Oknö 15.26. Leon summerar dagen och det är 112 arter vilket är rekord för klubben efter första dagen. En "lång" lista skickas ut av Leon på tänkbara arter för söndagen.

Söndagen börjar för egen del med en kattuggla i Saltvik kl. 6.32 och följs upp med en sparvuggla som är riktigt på hugget med höstläte i Virbo 6.44. Oscar och Jocke har bytt från Svartingsskär till Väderön och startar morgonen med två nya arter - dubbeltrast och skedand. Det blir även ytterligare en ägretthäger. Christer kontrar med råka från Kråkelund och tornfalk som ryttlar över Stora Örsskåret och konstaterar magert sträck. Det blev verkligen ett magert sträck ut över havet på söndagen. Furön under söndagen gav inga nya arter så det var bara att åka tillbaka till fastlandet och jobba på andra tänkbara arter. Bohlin hittar svarthakedopping ute på Stångehamn 9.20. Det inne-

bär 119 arter. Oscar och Jocke slår till med ytterligare två arter från Väderön - brunand och salskrake 9.35. Jocke och Oscar tillbaka på fastlandet och hittar en fjällvråk vid Njutemåla 10.52. Oscar och Jocke fick ett rejält adrenalinpåslag när en tornseglare dyker upp vid hamnen i Mönsterås. Med tanke på tiden på året så ligger det nära till hands med en blek tornseglare Tyvärr kommer de inte

Den obestämda blek/tornseglaren i Mönsterås. Foto: Oscar Nordahl

tillräckligt nära för att få bra bilder. Nu börjar det närma sig slutet på de ljusa timmarna då Leon rapporterar in art nummer 123 med skäggmes. Detta räckte till en andraplats efter Kalmars makalösa 131. Det är bara att lyfta på hatten, buga och säga Grattis.

123 arter blir svårslaget för OBF, men redan veckan efter rapporterades fyra arter som vi inte fick in på listan; tjäder, rörhöna, mindre hackspett och kungsörn. Då siktar vi på 127 för 2023 eller som Jocke skriver på Band: Kul! Väl kämpat allihop! Nu finns det ju bara en placering att sikta på till nästa år...

Åke Nilsson

Förväntan inför en helg

Allhelgonaracet eller som det också kallas Smålandsracet är ett årligt återkommande evenemang som Fågelklubben Hultsfred mer engagerat medverkat i under drygt 10 år. Det gäller alltså att notera så många arter man kan i sitt verksamhetsområde under allhelgonahelgens 48 timmar. Vädret kan minst sagt vara varierat med allt från snöstorm, dimma och ösregn till krispig klar senhöstluft och hård blåst. Då det är sent på året är det spännande att se hur många av de tänkbara arterna som verkligen är kvar i markerna och är de

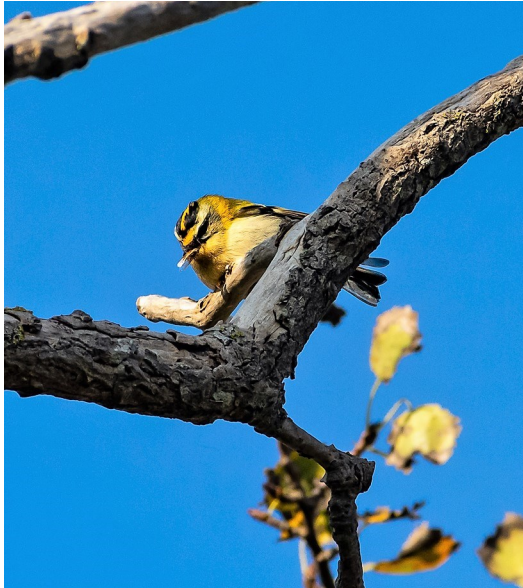
svåra att hitta?

Många är tankarna veckan innan med vilka strategier som kan vara bra och vilka platser ska kollas först. Kommer det att bli sträckväder, rastarväder eller både och? För Hultsfreds del hoppas vi på sydostvind och gärna regn under natten då chansen till nedfall i sjön Hulingen ökar. Änder, doppingar och även en del vadare kan dyka upp under sådana omständigheter.

Ett ”måste” är att ge sig ut i skogen och leta reda på skogshönsen, tjäder, orre och järpe. Är inte så enkelt trots att det finns lämpliga skogsmarker och att

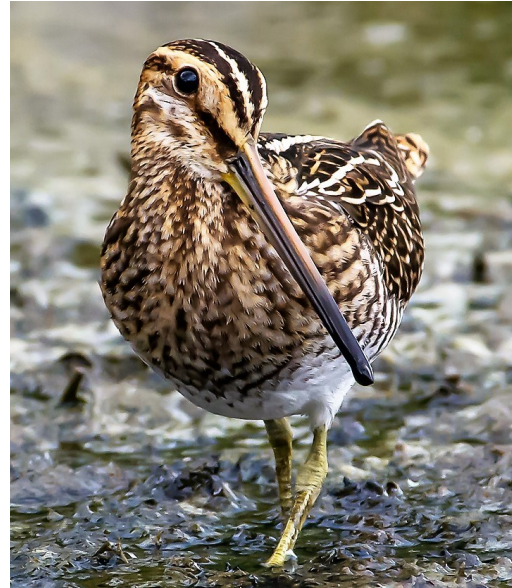

Järpe är en svår art att få på listan trots att man vet var de håller hus. Foto: Lena Carlsson

Brandkronad kungsfågel har prickats in tidigare på ett Allhelgonarace.

Foto: Lena Carlsson

Det fanns över 20 enkelbeckasiner i Ryngen under lördagen.

Foto: Lena Carlsson

man vet ungefär var man ska leta. Ofta så överraskar dessa fåglar genom att dyka upp på andra platser än där man letar.

En bra strategi är att stå på ett ställe som kan ge mycket arter som norra Hulingen till exempel där det kan rasta fågel och dyka upp både det ena och det andra. Andra platser är Mörlundaslätten, Ryningen, Vena mosse m.fl.

Vi är inte så många som är ute i fält under denna helg men med tanke på antalet skådare så får vi till det ändå. Att vinna är inte att tänka på då vi inte har de förutsättningar som Jönköping och kommunerna längs kusten har. Re-

kordet vi kommit upp i är 106 arter och det skedde 2014.

Väderläget både innan och mer direkt under racet är avgörande för hur många arter man har chans att hitta. Dag ett gäller att försöka få in de arter som man noterat varje år så att man så fort som möjligt kan koncentrera sig på de arter som kräver lite mer riktat letande. Sedan kan man alltid fråga sig om det lönar sig att ge sig ut och leta järpe i flera timmar då det kanske är bättre att åka någon annanstans där man har chans på flera andra arter. Inför helgen måste man dessutom vara beredd på överraskningar då arter som man inte har räknat med bara dyker upp. Ejder,

lappuggla, berglärka, kortålrka, ladusvala och brandkronad kungsfågel är exempel genom åren.

Så att hålla koll på vädret, lägga upp taktiken och försöka lista de arter som kan vara möjliga är det grundläggande. För att hålla igång under hela helgen krävs också en rejäl matsäck med något annat än bara svettiga ostmackor!

Vi i Fågelklubben Hultsfred började förra året dessutom att utmana samtliga medverkande klubbar i Småland att lägga en summa per funnen art där pengarna skänkes till Birdlife Sverige och något lämpligt projekt. På det viset så blir alla vinnare och det blir något mer än bara en tävling.

2022 års upplaga blev en tidvis regnig, blåsig och över lag grå och kylig helg. Lördagen började med ett regnväder som kom in under natten och fortsatte

norrut under förmiddagen. Trots det stundtals starka regnet drog flera ut med bil och från bl.a. Mörlundaområdet kom rapporter om snösparv, duvhök, bläs-säd-spetsbergs- och vitkindade gäss. Vinterhämpling, varfågel och ljungpipare hittades i regnet liksom fjällvråk. Vid Versjön utanför Vena sågs oväntat några prutgäss dra söderut i regnet och vid Hagelsrums masugn hittades en kungsfiskare i Silverån.

I Ryngen, Ryningen noterades två hannar blå kärrhök och hela 20 rastande enkelbeckasiner. Norra Hulingen kollades av och regnet hade tryckt ner 6 svärter och 15 snatteränder. En flock på 8 ägretthägrar såg närmast surrealistiska ut när de tillsammans i regndiset drog ner mot Järnudda. Stora mängder med sidensvans kunde ses lite överallt. En vattenrall grymtade till i vassen vid Gnöttlerns badplats och vid Versnäs,

Prutgås sågs dra förbi vid Versjön mot söder. Foto: Lena Carlsson

Flera sidensvansar sågs under tävlingen.
Foto: Lena Carlsson

Vena dansade två röda glador omkring.

Att hitta skogshönsen på beställning kan vara en utmaning och orre brukar kunna ses på Hultsfreds flygplats men icke denna morgon. En tjäderhöna hittades efter en bilfärd öster om Målilla. Lördagen avslutades med en förbiflygande försärla vid Stenbryggan norra Hulingen i skymningen och efter en dags skådande kunde vi räkna ihop 91 arter.

Söndagen kändes kallare då vinden riktigt tog i under dagen. En taltrast kom in på artlistan vid Alkärrret norr Hulingen precis innan solen kom över horisonten. I gryningen sågs också kungsfiskare och ägretthäger här, inga nya arter dock. Ett idogt sök under morgonen i naturreservatet Krasskögle gav resultat i form av en järpe och idag vi-

För en lyckad artjakt krävs en välfylld matsäck. *Foto: Lena Carlsson*

sade sig en orre på Hultsfreds flygplats. Dagen var verkligen mörk och trots att folk var ute och spanade så blev det inga fler nya arter denna dag. Det hela hamnade på 94 arter vilket måste anses som bra då vi var ca 10 aktiva under helgen. Vi placerade oss som nummer 11 detta år. Nästa år står man igen på plats innan soluppgången och kanske är det strålande sol, hård blåst och regn, ymnigt snöfall eller dimma men man kommer att stå där i spänd förväntan över vad som ska dyka upp och en go matsäck som väntar!

Kenneth Rosén

Ulf Edberg: Smålandstävlingen i Allhelgonahelgen

Smålandstävlingen i Allhelgonahelgen

På lördagen var jag inte riktigt bra och höll mig inne och tittade på fågelmatningen utanför köksfönstret. På söndagen körde jag en runda till de större sjöarna i södra Nybro kommun, men såg inget nytt. Övriga 14 medlemmar som rapporterade på Artportalen skötte sig väl och fick ihop 77 arter, bara 5 från vårt rekord förra året. En blå kärrhökshona fick vi med på vår lista, då bl.a. Rodney Foucard och Oskar Vartiainen såg en över Storemaden i Skäve-ryd.

Ulf Edberg

Blå kärrhökshona från Nybrotrakten.
Foto: Mikael Holst

Vinterfåglar inpå knuten 27 - 30 januari

Under den sista helgen i januari räknas varje år fåglar vid och kring fågelmat-
tare i hela Sverige. För att även försko-
lor och skolor skall kunna delta ingår
även fredagen och måndagen runt hel-
gen i räkningen. Förutom nöjet med
själva matningen ges barnen möjlighet
att lära sig de vanligaste fåglarna vi har
i Sverige under vintern. BirdLife Sve-
rige hoppas att din klass eller förskola
deltar genom att sätta upp eller bygga
en fågelmatning och mata fåglar!

Genom att skicka in bilder på er mat-
ning, en lista på fågelarter ni sett under
fredag 27 januari och måndag 30 janu-
ari, samt en kort text om vad barnen
lärt sig deltar ni i en tävling med fina
priser!

***Fredag den 27 januari och måndag
den 30 januari gör ni själva jobbet:***

- Fotodokumentera er fågelmat-
ning
 - Försök sätta ihop en lista över de
arter ni ser under dessa dagar
- Skriv en kort text på max en halv A4
som handlar om vad barnen lärt dig
och hur deras upplevelse med fågel-
matningen varit.

Skicka in fotodokumentation (max 3
bilder), artlista samt text senast den
5 februari till:

anette.barr@birdlife.se

Birdlife Sverige

Gissa fågeln!

Båda arterna är fåglar som kan ses i östra Småland. OBS! Det kan vara ungfåglar. Rätt svar finns i nästa nummer. Foto: Åke Nilsson, red.

